

ARVOJANA

Tavoitteet:

- Pohtia sukupuolten välistä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta omien asenteiden ja arvojen kautta
- Harjaantua perustelemaan omia mielipiteitä

Kesto: 15–25 min riippuen siitä, kuinka monesta väittämästä keskustellaan.

Ryhmäkoko: Yksilötehtävä. Sopii isoillekin luokille. Voidaan toteuttaa myös pienryhmissä (ks. vaihtoehtoinen toteutustapa)

Tarvikkeet: Kyltit, joissa lukee ”Samaa mieltä” ja ”Eri mieltä” (eivät ole välttämättömät). Vaihtoehtoista toteutustapaa varten: teippiä, väittämät tulostettuina ja leikattuina pienryhmille.

Tehtävän kulku:

Tehkää luokan keskelle avoin tila. Kiinnitä luokan yhteen seinään Samaa mieltä -kyltti ja vastapäiseen seinään Eri mieltä -kyltti. Kuvitelkaa tilan keskelle seinästä toiseen jana. Lue alla olevat väittämät yksi kerrallaan. Jokaisen väittämän kohdalla oppilaat liikkuvat kuvitteellisella janalla sen mukaan, miten samaa tai eri mieltä he ovat väittämän kanssa. He voivat asettua mihin kohtaan janaa tahansa. Jos esimerkiksi on jokseenkin samaa mieltä, voi asettua keskikohdan ja Samaa mieltä -päädyn väliin. Korosta, että kysymyksiin ei ole oikeita tai vääriä vastauksia, ja kannusta jokaista muodostamaan oma mielipide muista välittämättä. Kysy jokaisen väittämän jälkeen perusteluja ja ajatuksia eri kohdassa janaa seisovilta. Kenenkään mielipidettä ei arvostella, sillä oikeita tai vääriä vastauksia ei ole! Jokaisella on oikeus mielipiteeseensä. Väittämistä voi valita 5–12 kiinnostavinta sen mukaan, kuinka paljon aikaa on käytettävissä. Voit myös keksiä lisää väittämiä.

Vaihtoehtoinen toteutustapa:

Jaa oppilaat 3–4 hengen pienryhmiin ja anna jokaiselle pienryhmälle nippu erilleen leikattuja väittämiä. Väittämien tulee olla kaikille pienryhmille samat. Pyydä jokaista oppilasta vuorotellen lukemaan kortissa oleva väittämä ääneen muille pienryhmäläisille. Ohjeista pienryhmiä keskustelemaan, mitä he ovat mieltä väittämästä, ja etsimään erilaisia näkökulmia. Korosta, että väittämistä voi olla hyvin erilaisia mielipiteitä eikä niihin ole oikeita tai vääriä vastauksia, mutta tavoitteena on saavuttaa yhteisymmärrys. Väittämän lukenut asettaa lapun viivalle. Muut ryhmäläiset voivat esittää lapun paikkaa muutettavaksi, perustelluin mielipitein. Väittämälappu jätetään paikoilleen, kun kaikki ryhmäläiset ovat yhtä mieltä sen paikasta. Kun jokainen pienryhmä on sijoittanut väittämänsä, voivat kaikki kävellä huoneessa ympäriinsä ja katsoa muiden pienryhmien tuloksia. Lopuksi keskustellaan yhdessä:

- Mistä väittämistä suurimmalla osalla ryhmistä oli yhteinen mielipide? Miksi?
- Oliko helppoa muodostaa yhteinen mielipide pienryhmässä?
- Oliko jokaisella yhtäläinen mahdollisuus kertoa mielipiteensä ja vaikuttaa lappujen sijoitteluun?
- Mitä väittämiä oli vaikeinta sijoittaa? Miksi?

Väittämät

- Suomessa naisten ja miesten välinen tasa-arvo on jo saavutettu.
 - On ammatteja, jotka sopivat vain miehille tai vain naisille.
 - Koulussa tyttöjä ja poikia kohdellaan eri tavoin.
 - On hyvä, että tytöille ja pojille on omat liikuntatuntinsa.
 - Samaa sukupuolta olevilla pareilla pitäisi olla oikeus adoptoida lapsi.
 - Koulussa ei pitäisi olla erikseen tyttöjen ja poikien vessoja.
-
- Suomessa jokaisella nuorella on yhtä hyvät mahdollisuudet kouluttautua ja menestyä elämässä.
 - On väistämätöntä, että Suomessa on rikkaita ja köyhiä.
 - Köyhyys on ihmisen omaa syytä.
 - Toisella asteella oppimateriaalin pitäisi olla ilmaista.
-
- Meidän koulussa jokainen saa olla oma itsensä.
 - Olen nähnyt tai kuullut, että jotakuta on syrjitty tai kiusattu.
 - Vaatii rohkeutta puuttua kiusaamiseen ja syrjintään.
 - Ryhmän ulkopuolelle jättäminen on pahempaa kiusaamista kuin nimittely.
 - Toista voi syrjiä vahingossa, huomaamattaan.
 - Minä voin vaikuttaa koulun ilmapiiriin.
 - Meidän koulussa oppilaat ja opettajat toimivat reilusti toisiaan kohtaan.
 - Haluan vaikuttaa siihen, että maailmasta tulee oikeudenmukaisempi paikka kaikille.